Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 17. rujna 2026.
(OR. en)

13343/26

ENER 580
ENV 1095
CLIMA 463

POPRATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	17. rujna 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 472 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU o energetskim subvencijama u EU-u

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 472 final.

Priloženo: COM(2026) 472 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.9.2026.
COM(2026) 472 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o energetskim subvencijama u EU-u

Uvod

Energetske subvencije fiskalno su opterećenje i trošak za javne proračune. Stoga je važno da budu dobro osmišljene, utrošene i usklađene s ciljevima politike EU-a kako bi se do 2050. postiglo konkurentno i pravedno ugljično neutralno gospodarstvo uz sigurnu i čistu opskrbu energijom.

Ovo izvješće, koje se odnosi na 2024., sedmo je godišnje izvješće o energetskim subvencijama i napretku prema postupnom ukidanju subvencija za fosilna goriva[1]. U izvješću se potvrđuje da je došlo do znatnog smanjenja privremenih subvencija za suzbijanje visokih cijena energije koje su posljedica energetske krize 2022., ponovnog rasta subvencija za energiju iz obnovljivih izvora, veće potpore za energetsku učinkovitost i infrastrukturu te općenitog smanjenja subvencija za fosilna goriva u odnosu na 2023.[2] Međutim, rashodi država članica za energetske subvencije, uključujući subvencije za fosilna goriva, i dalje su visoki u usporedbi sa stanjem prije krize 2022.

Podaci u ovom izvješću ne obuhvaćaju novija kretanja od 2025. do 2026., uključujući odgovore država članica na sukob na Bliskom istoku.

Glavni zaključci:

Ukupne energetske subvencije u EU-u 2024. iznosile su 340 milijardi EUR, što je blago smanjenje (–5 %) u odnosu na 2023. (360 milijardi EUR), a znatno smanjenje (–25 %) u odnosu na 2022. na vrhuncu krize (457 milijardi EUR). Međutim, i dalje su bile znatno iznad povijesnog prosjeka (190 milijardi EUR u razdoblju 2015. – 2019.).

Udio *neciljanih energetskih subvencija*, koje se dodjeljuju za upotrebu svih nositelja energije za sve krajnje korisnike i odnose na više sektora, i dalje je bio visok, čineći gotovo polovinu svih energetskih subvencija (48 %), te više nego dvostruko veći od povijesnog prosjeka (21 % u razdoblju 2015. – 2019.).

Vrijednost *privremenih mjera* za rješavanje problema visokih cijena energije smanjila se 2024. za 38 % (na 98 milijardi EUR) u odnosu na 2023. i bila je manja od polovine njihove vrijednosti (–55 %) u odnosu na 2022. (219 milijardi EUR) jer su države članice ukinule niz takvih mjera potpore reagirajući na smanjenje cijena energije nakon rekordnih najviših razina zabilježenih 2022. i 2023. Međutim, tim se i dalje nije ostvario cilj koji je postavilo Vijeće da se do 2024. potpuno ukinu subvencije povezane s energetskom krizom[3].

Subvencije za energiju iz obnovljivih izvora ponovno su porasle 2024. na 76 milijardi EUR, što je povećanje vrijednosti od 39 % u odnosu na 2023. (55 milijardi EUR), ali su i dalje bile oko 12 % ispod prosjeka za razdoblje 2015. – 2021. (87 milijardi EUR).

---

1 Članak 35. točka (n) Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime (SL L 328, 21.12.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

2 Metodologija primijenjena na prikupljanje i analizu podataka opisana je u Prilogu ovom izvješću.

3 Preporuka Vijeća od 12. travnja 2024. o ekonomskoj politici europodručja, ST/6316/2024/INIT (SL C, C/2024/2807, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

Subvencije za fosilna goriva 2024. iznosile su 97 milijardi EUR, što je znatno iznad prosjeka od 60 milijardi EUR za razdoblje 2015. – 2019.[4] Međutim, zbog postupnog ukidanja brojnih privremenih kriznih mjera subvencije za fosilna goriva smanjile su se 2024. za 20 % u odnosu na 2023. (121 milijarda EUR), a bile su niže za 42 % u odnosu na njihovu najvišu razinu zabilježenu 2022. (168 milijardi EUR).

Energetske subvencije i dalje su prvenstveno bile *namijenjene* za potporu potrošnji energije (70 % ukupnih energetskih subvencija ili 238 milijardi EUR u 2024.), a zatim proizvodnji energije (24 % ili 82 milijarde EUR).

Subvencije štetne za okoliš smanjile su se 2024. za 26 % na 110 milijardi EUR (32 % ukupnog iznosa), a *energetske subvencije koje nisu štetne za okoliš* porasle su za 10 % na 230 milijardi EUR (68 %). *Najveći udio subvencija štetnih za okoliš* (89 milijardi EUR ili 81 %) odnosio se na *subvencije za fosilna goriva*[5].

Prema *nacionalnim planovima za postupno ukidanje koje su države članice dostavile 2023. i 2024.*[6] planirano je da se do 2025. ukine manje od polovine (39 % ili 38 milijardi EUR) svih subvencija za fosilna goriva, 8 % subvencija (8 milijardi EUR) planira se ukinuti između 2026. i 2030., a za preostalih 52 % subvencija (50 milijardi EUR) nije utvrđen datum ukidanja ili je njihovo ukidanje predviđeno nakon 2030.

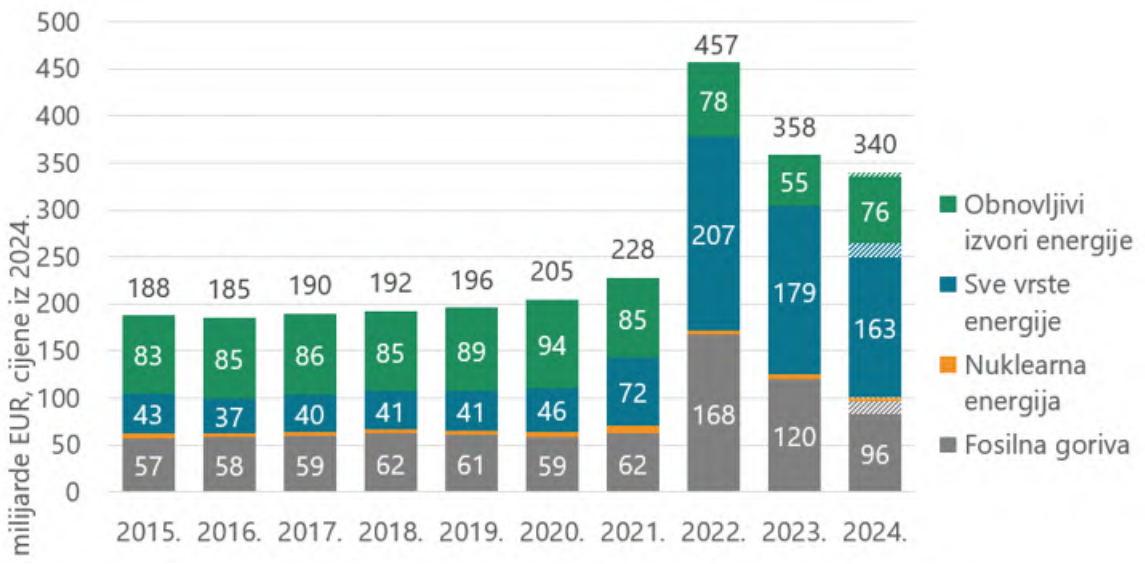
4 Ti podaci uključuju porezne rashode (43 milijarde EUR u 2024.) koji se ne mogu izravno usporediti među zemljama, kao i mjere potpore kroz državno vlasništvo / dokapitalizacije (10 milijardi EUR u 2024.), koje su se znatno povećale od energetske krize 2022.

5 Primjeri subvencija koje se ne smatraju štetnima za okoliš uključuju subvencije za obnovljive izvore energije, elektrifikaciju i ulaganja u energetsku tranziciju, sigurnost opskrbe ili zaštitu ranjivih potrošača, čak i ako se dodjeljuju za fosilna goriva. Primjeri subvencija štetnih za okoliš koje se ne odnose na fosilna goriva uključuju subvencije za vodik, toplinu i električnu energiju koji se ne proizvode iz obnovljivih izvora energije ili nisu namijenjeni za energetsku učinkovitost te neciljane subvencije, za koje nije moguće utvrditi udio za energiju iz obnovljivih izvora.

6 Planovi za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva od 2024. nadalje.

Kretanje energetskih subvencija u EU-u

Ukupna vrijednost **energetskih subvencija u 27 država članica EU-a smanjila se** 2024. za 5 % na 340 milijardi EUR u usporedbi s 358 milijardi EUR u 2023. To je bila druga godina zaredom u kojoj se ukupna vrijednost energetskih subvencija smanjila te je pala ispod 25 % njihove vrijednosti u odnosu na rekordnu najvišu razinu od 457 milijardi EUR[7] dosegnutu 2022. To je smanjenje posljedica odluka nekoliko država članica da ukinu privremene mjere za zaštitu kućanstava i gospodarskih djelatnosti od rasta cijena energije (Slika 1). Međutim, ukupna vrijednost energetskih subvencija i dalje je bila znatno **iznad povijesnog prosjeka** (190 milijardi EUR u razdoblju 2015. – 2019.).

Slika 1: Ukupne energetske subvencije u 27 država članica EU-a prema izvoru energije
Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su iscrtkano.

Subvencije za fosilna goriva (96 milijardi EUR) **smanjile su se** 2024. za 20 % u odnosu na 2023. (120 milijardi EUR) i za 42 % u odnosu na njihovu rekordno visoku razinu zabilježenu 2022. (168 milijardi EUR). Međutim, i dalje su bile 62 % **veće** od petogodišnjeg **prosjeka** (59 milijardi EUR u razdoblju 2015. – 2019.).

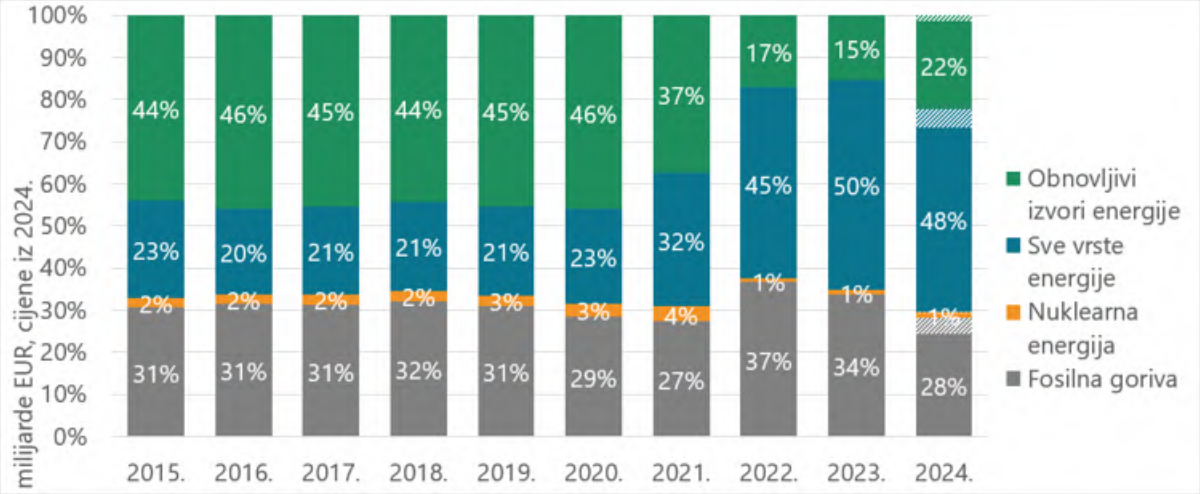
Subvencije za energiju iz obnovljivih izvora ponovno su se povećale 2024. na 76 milijardi EUR (+ 39 %). Provedba programa EU-a, posebno Mehanizma za oporavak i otpornost, s 27 posebnih poglavlja o planu REPowerEU, potaknula je države članice da ubrzaju uvođenje obnovljivih izvora energije. Međutim, **subvencije za energiju iz obnovljivih izvora** i dalje su bile 12 % **niže od povijesnog prosjeka** (86 milijardi EUR u razdoblju 2015. – 2019.). Subvencije za određene nositelje energije iz obnovljivih izvora znatno su se povećale, a subvencije za sve nositelje energije iz fosilnih goriva znatno su se smanjile. **Subvencije za**

[7] Sve novčane vrijednosti u ovoj studiji izražene su u cijenama iz 2024. u eurima. Podaci iz prethodnih studija prilagođeni su s obzirom na inflaciju.

vodik bile su trostruko veće u odnosu na 2023. i četverostruko veće u odnosu na 2022., a **vrijednost subvencija za bioenergiju bila je gotovo dvostruko veća** nego 2023.

Najveći pad zabilježen je za **subvencije za ugljen** (–37 %), a zatim za **prirodni plin** (–23 %) te **naftu** (–10 %).

Neciljane energetske subvencije („sve vrste energije"), u okviru kojih se financijska potpora dodjeljuje za sve ili više izvora energije, 2024. činile su **gotovo polovinu svih energetskih subvencija** (48 %) (Slika 2). U odnosu na prethodnu godinu udio neciljanih subvencija umjereno se smanjio (–2 postotna boda u odnosu na 50 % u 2023.), no i dalje je bio **dvostruko veći od povijesnog prosjeka** (21 %), što odražava još uvijek visoku vrijednost privremenih subvencija koje države članice dodjeljuju za većinu izvora energije, kategorija potrošača i sektora kako bi ublažile učinak krize iz 2022.

Slika 2: Glavni izvori energije kao udio u ukupnim energetskim subvencijama u 27 država članica EU-a

Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su iscrtkano.

Subvencije **koje su posebno namijenjene za potporu fosilnim gorivima 2024. činile su 28 % ukupnih energetskih subvencija**, što je smanjenje u odnosu na 34 % u 2023. i 37 % u 2022. te je ispod povijesnog prosjeka od 31 % (Slika 3). U 2024. za ***obnovljive izvore energije*** **dodijeljeno je 22 % energetskih subvencija** (povećanje s 15 % u 2023. i sa 17 % u 2022.) jer se zbog pada tržišnih cijena povećala potreba za financijskom potporom uz pomoć dinamičnih tržišnih instrumenata.

Kategorija subvencija	Sve vrste energije (uklj. električnu energiju)	Fosilna goriva	Nuklearna energija	Obnovljivi izvori energije	Ukupno
Izravni prijenosi	18,2%	3,9%	0,4%	4,4%	**26,9%**
Porezni rashodi	11,3%	12,5%	0,0%	2,2%	**26,0%**
Potpora dohotku i cijeni	16,9%	8,9%	0,3%	15,3%	**41,5%**
Određivanje preniskih cijena robe/usluga	0%	0,04%	0,00%	0%	**0%**
Proračuni za istraživanje, razvoj i demonstraciju	1,6%	0,1%	0,5%	0,3%	**2,5%**
Drugo	0,0%	3,0%	0,0%	0,0%	**3,0%**
Ukupno	**48%**	**28%**	**1%**	**22,2%**	**100%**

Kad je riječ o instrumentima za dodjelu energetskih subvencija, najčešća kategorija subvencija i dalje su bile mjere *potpore dohotku i cijeni*, koje su činile 41,5 % ukupnog iznosa (Slika 3), nakon čega slijede *izravni prijenosi* (26,9 %), a zatim *porezne mjere* (26 %)[8].

Slika 3: Raspodjela subvencija po kategoriji (2024.)

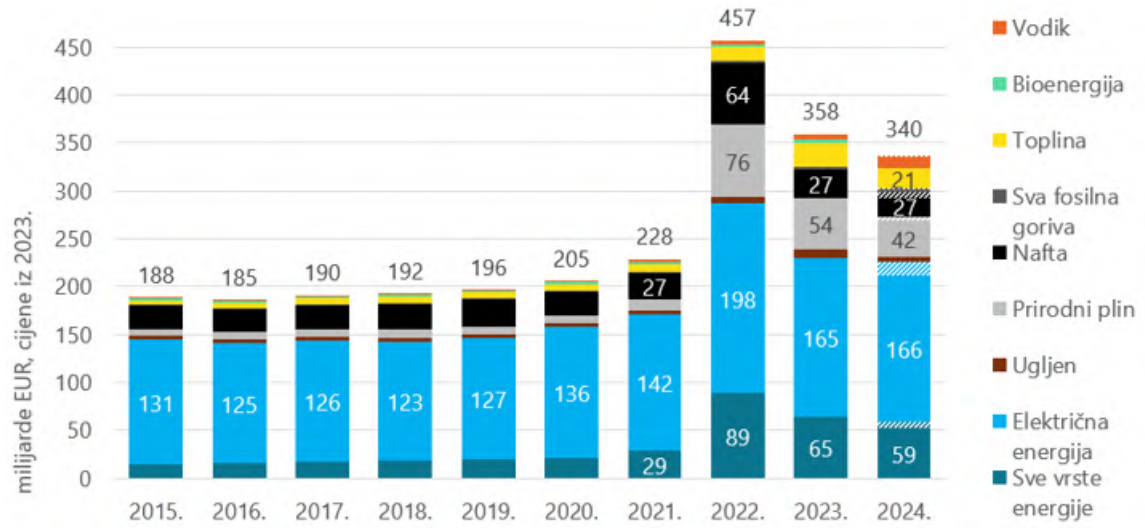
Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025.

Subvencije po nositelju energije

U 2024. **električna energija i dalje je bila najsubvencioniraniji nositelj energije** te joj je dodijeljeno 166 milijardi EUR (gotovo 45 %) od ukupnih energetskih subvencija. Potpora za „sve vrste energije" smanjila se 2024. na 59 milijardi EUR[9] (17 % ukupnih subvencija), a **subvencije za plin smanjile su se** na 42 milijarde EUR (12 % ukupnih subvencija). **Potpora za naftu ostala je nepromijenjena** u odnosu na 2023. (tj. iznosila je 27 milijardi EUR ili 8 %), a **potpora za toplinu**, koja se **2023. gotovo udvostručila**, **blago se smanjila 2024.** na 21 milijardu EUR (7 %). **Potpora za vodik** znatno se povećala od 2022. te je 2024. dodijeljeno **rekordnih 13,5 milijardi EUR** (3 %).

8 Istraživanje, razvoj i demonstracija.

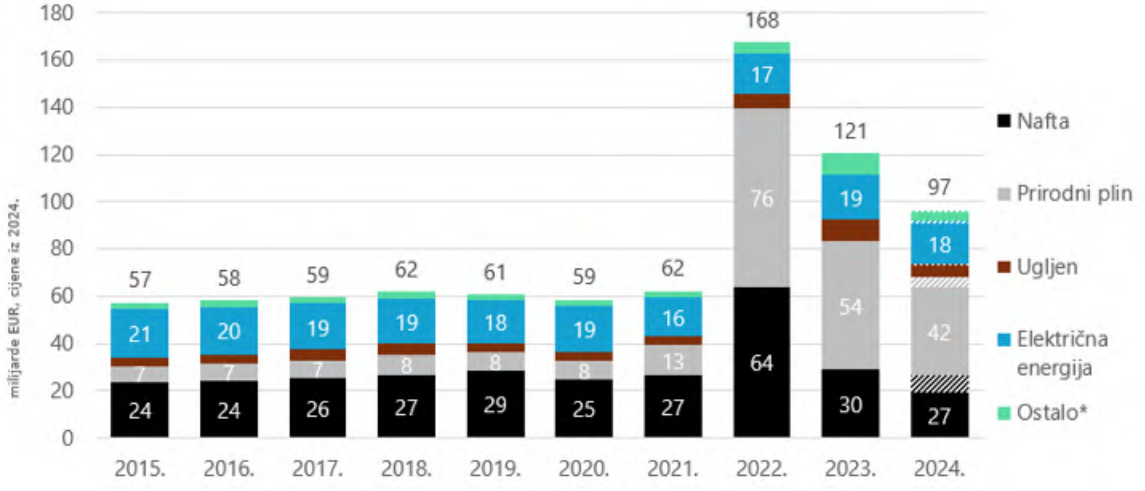
9 Količina i udio veći su ako se računaju „sva fosilna goriva".

Slika 4: Energetske subvencije po glavnim nositeljima energije u 27 država članica EU-a u razdoblju 2015. – 2024. (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)

Izvor: Enerdata, 2025. procijenjeni podaci za 2024. prikazani su iscrtkano.

Nastavio se trend smanjenja subvencija za fosilna goriva (Slika 5), ali su subvencije **ipak** bile 64 % **veće od povijesnog prosjeka** prije krize (60 milijardi EUR)[10].

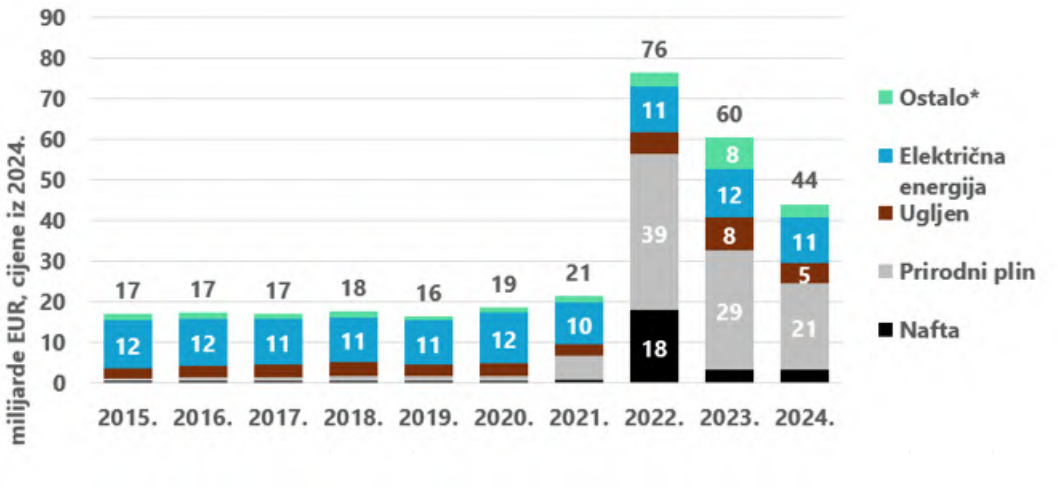

Slika 5: Subvencije za fosilna goriva po nositelju energije (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)

*Izvor: Enerdata, Trinomics, 2024. *Kategorija „Ostalo" uključuje subvencije za sva fosilna goriva i toplinu iz fosilnih izvora. Podaci na grafikonu uključuju porezne rashode koji se ne mogu izravno usporediti među zemljama.*

Subvencije za fosilna goriva bez „poreznih rashoda" (43 milijarde EUR) te „potpora kroz državno vlasništvo" i „dokapitalizacija" (10 milijardi EUR) 2024. činili su 45 % ukupnog iznosa ili **44 milijarde EUR**.

10 Povijesna razina (prije krize) odnosi se na prosjek za razdoblje 2015. – 2019.

Slika 6: Subvencije za fosilna goriva bez poreznih rashoda, potpore kroz državno vlasništvo / dokapitalizacije po izvorima energije (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)

*Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025. *Kategorija „Ostalo" uključuje subvencije za sva fosilna goriva i toplinu iz fosilnih izvora. Podaci na grafikonu uključuju porezne rashode koji se ne mogu izravno usporediti među zemljama.*

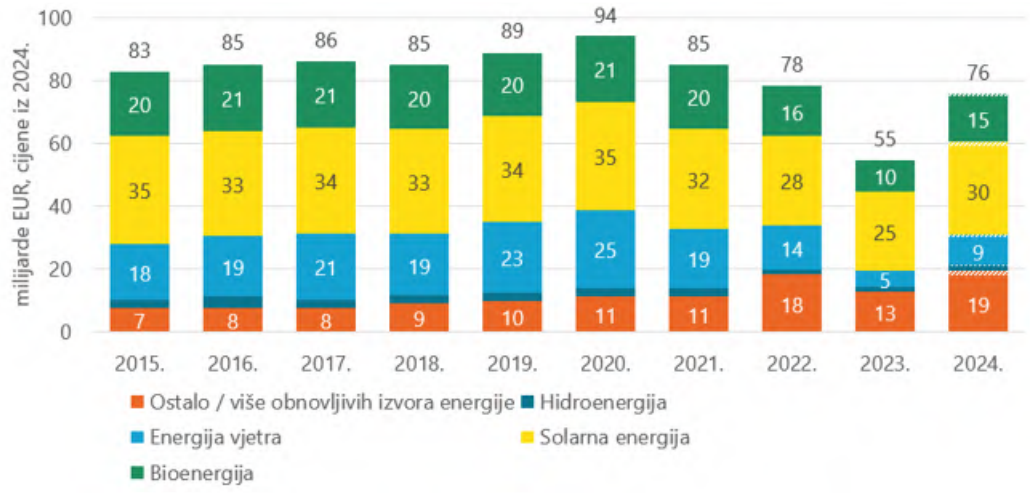
Subvencije za fosilna goriva za otklanjanje energetskog siromaštva smanjile su se 2024. na 1,3 milijarde EUR, ali su i dalje bile **veće od povijesnog prosjeka**[11] od oko 980 milijuna EUR godišnje.

Subvencije za fosilna goriva namijenjene za poboljšanje sigurnosti opskrbe, koje su se 2023. smanjile na 15 milijardi EUR, ponovno su se smanjile 2024. na 11 milijardi EUR, no i dalje su bile **znatno iznad razina prije krize**[12] od oko 1 milijarde EUR.

Subvencije za obnovljive izvore energije ponovno su se povećale 2024. na 76 milijardi EUR, što je povećanje od 39 % u odnosu na 2023., kad su dosegnule najnižu razinu od 2015. (55 milijardi EUR). Međutim, i dalje su **bile** 12 % **niže od povijesnog prosjeka** za razdoblje 2015. – 2019. od oko 86 milijardi EUR godišnje.

[11] 2015. – 2019.

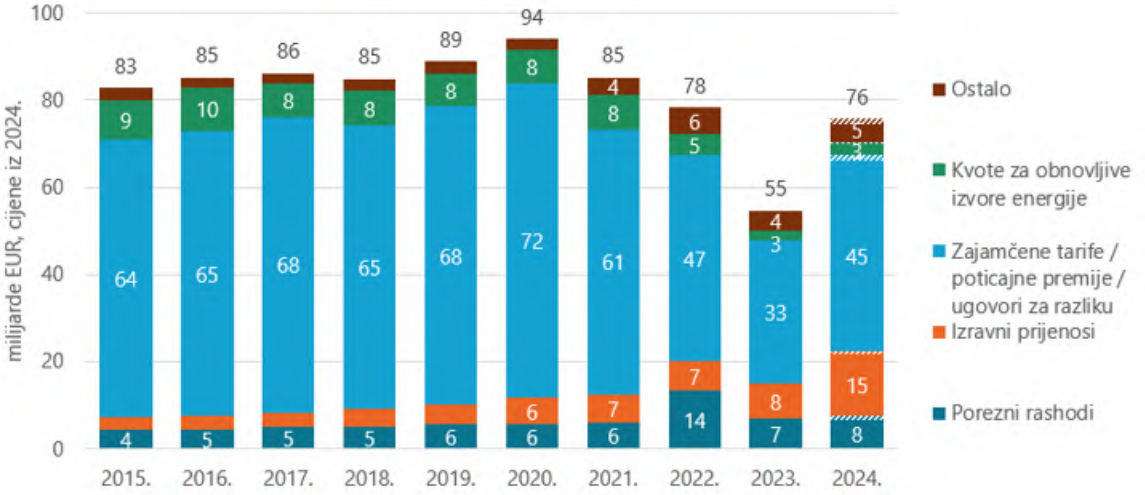
[12] U razdoblju 2015. – 2017. godišnji rashodi nisu se mijenjali te su iznosili oko 300 milijuna EUR. U razdoblju 2018. – 2021. povećali su se na oko 1,1 milijardu EUR.

Slika 7: Subvencije za obnovljive izvore energije po tehnologiji (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)

Izvor: Enerdata, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su svijetlom bojom.

Daleko najveći udio subvencija 2024. dodijeljen je za solarnu energiju (39 % ili približno 30 milijardi EUR), nakon čega **slijede bioenergija** (20 % ili približno 15 milijardi EUR) i **energija vjetra** (12 % ili približno 9 milijardi EUR) (Slika 7). **Subvencije za sve glavne obnovljive izvore energije** povećale su se 2024., i to za 75 % za energiju vjetra, 19 % za solarnu energiju i 51 % za sve ostale izvore (bioenergija, hidroenergija, ostalo / više obnovljivih izvora energije). U usporedbi s petogodišnjim prosjekom (2015. – 2019.) subvencije za sve obnovljive izvore energije smanjile su se za najmanje 12 % (solarna energija), a najviše 53 % (energija vjetra), osim subvencija za više obnovljivih izvora (+ 132 %).

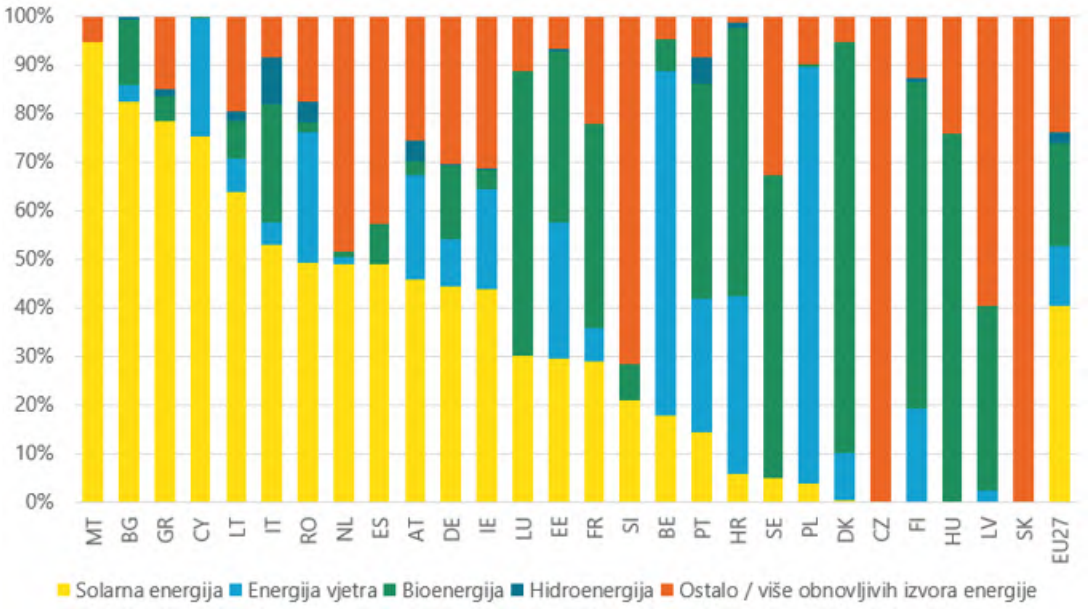

Slika 8: Subvencije za obnovljive izvore energije po instrumentu (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)

Izvor: Enerdata, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su svijetlom bojom.

Potpora za različite tehnologije u području obnovljivih izvora energije znatno se razlikovala među državama članicama EU-a, ovisno o različitim prioritetima energetske politike i lokalnom potencijalu obnovljivih izvora energije (Slika 9). Zemlje s visokom razinom sunčeva

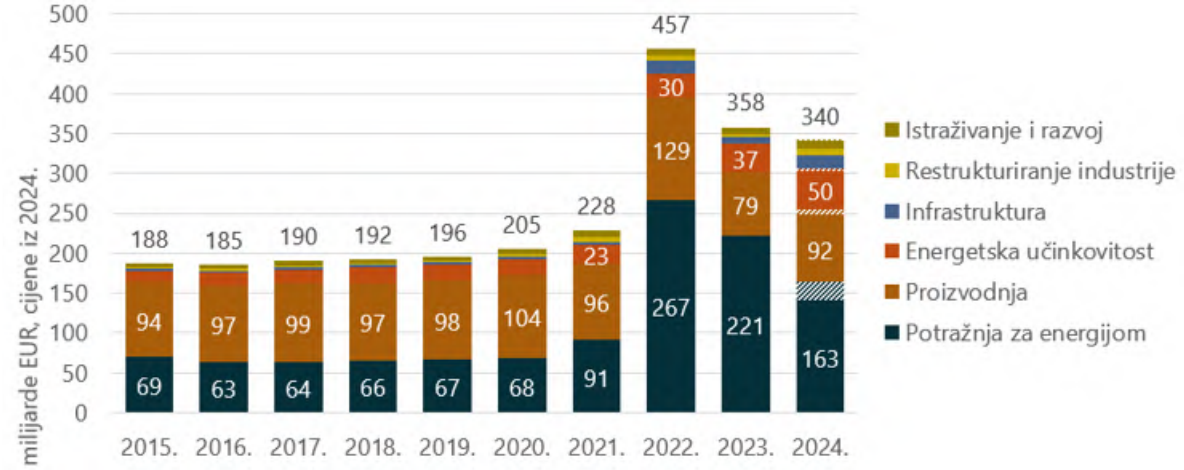
zračenja, kao što su Malta, Grčka, Cipar, Italija i Španjolska, prvenstveno su dodjeljivale potpore za *solarnu energiju*, dok su zemlje s većim šumskim pokrovom, kao što su Hrvatska, Finska i Švedska, dodijelile više potpora za *bioenergiju*. Na *energiju vjetra* (na moru) odnosio se znatan udio subvencija za obnovljive izvore energije u Poljskoj i Belgiji. Prednost *uravnoteženoj tehnološki neutralnoj* potrošnji za razne obnovljive izvore energije dale su zemlje kao što su Njemačka, Francuska, Slovačka, Češka, Slovenija i Latvija.

Slika 9: Udio subvencija za obnovljive izvore energije po tehnologiji i državama članicama (%)
Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025.

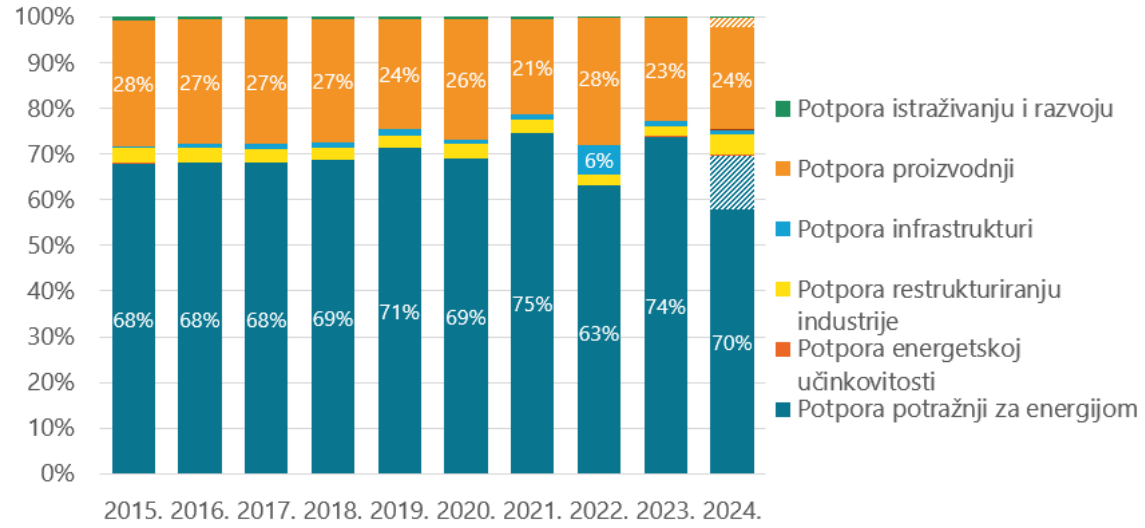
Subvencije po gospodarskoj svrsi

Subvencije za potporu potražnji za energijom bile su glavna gospodarska svrha dodjele subvencija od 2021. te su 2024. iznosile 163 milijarde EUR (48 % ukupnog iznosa). Cilj je takvih subvencija smanjiti troškove potrošnje energije, primjerice nižim poreznim stopama za energente ili izravnom zaštitom cijena.

Slika 10: Energetske subvencije po gospodarskoj svrsi (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)
Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su iscrtkano.

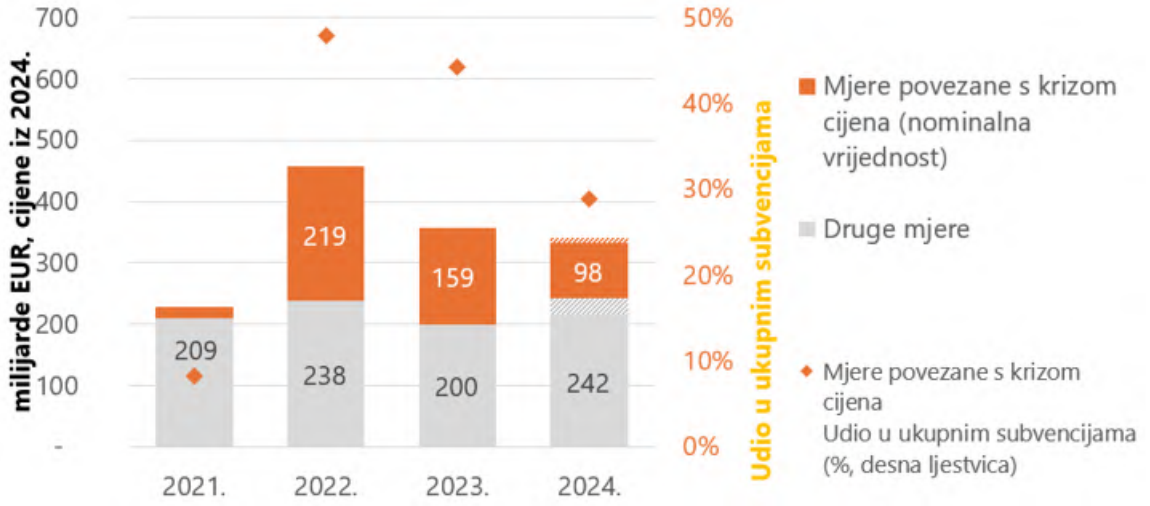
Subvencije za fosilna goriva za potporu potražnji za energijom činile su od 63 % do 75 % ukupne vrijednosti subvencija za fosilna goriva u razdoblju 2015. – 2024. (Slika 11).

Slika 11: Subvencije za fosilna goriva u 27 država članica EU-a po svrsi
Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2023. prikazani su iscrtkano.

Subvencije povezane s energetskom krizom 2022.

Komisija i države članice poduzele su mjere zbog rasta cijena energije uzrokovanog kratkoročnim gospodarskim oporavkom nakon pandemije bolesti COVID-19 u 2021. i energetske krize uzrokovane općom ruskom invazijom na Ukrajinu 2022. Osim politika na razini EU-a svaka država članica donijela je posebne nacionalne mjere kako bi zaštitila svoje građane i gospodarstvo od učinaka rasta cijena energije i nestabilnosti cijena. Od početka pada cijena 2023. i 2024. potpora za krizne situacije znatno se smanjila (na 98 milijardi EUR, – 38 %), a većina kriznih mjera sad je ukinuta.

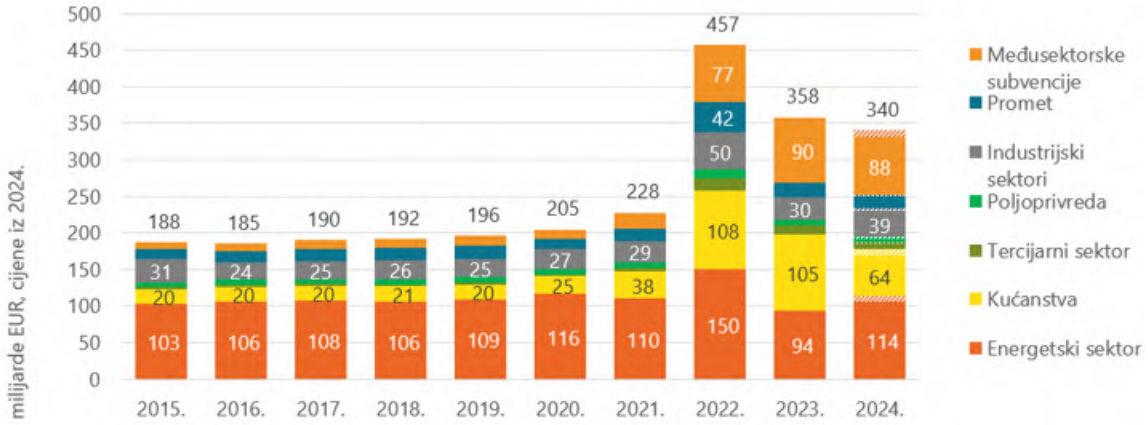

Slika 12: Strukturne mjere i subvencije povezane s energetskom krizom; udio kriznih subvencija u ukupnim energetskim subvencijama

Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025.

Subvencije po gospodarskom sektoru

Energetski sektor je 2024. postao sektor kojem su **dodijeljene najveće ciljane subvencije** u vrijednosti od 114 milijardi EUR (33 % ukupnog iznosa), a nakon njega **slijede kućanstva** (64 milijarde EUR, 19 %) (Slika 13). Od 2021. **povećale su se subvencije usmjerene na više sektora ili one koje nisu usmjerene ni na jedan određeni sektor** (tj. međusektorske subvencije) te su 2024. dosegnule 88 milijardi EUR (26 % ukupnog iznosa). Subvencije su bile niže za industrijske sektore[13], za koje su iznosile 40 milijardi EUR (12 %), i za promet, za koji su iznosile 19 milijardi EUR (6 %), dok ih je najmanje dodijeljeno tercijarnom sektoru[14], i to 9 milijardi EUR (3 %), te poljoprivredi, kojoj je dodijeljeno 7 milijardi EUR (2 %).

Slika 13: Energetske subvencije po gospodarskom sektoru (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)
Izvor: Enerdata, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su svijetlom bojom.

Subvencije po učinku na okoliš

Dodatni je cilj ovog izvješća pružiti sveobuhvatnu procjenu učinka *energetskih subvencija* u EU-u na okoliš. U tom kontekstu korištena je sljedeća definicija:

Energetske subvencije štetne su za okoliš ako dovode do smanjenja cijena ili troškova zbog kojeg su izvori energije koji dovode do znatnih povećanih negativnih učinaka na okoliš i dalje dostupni i nastavljaju se koristiti, ili su dostupni i koriste se u još većoj mjeri[15].

Većina energetskih subvencija u 2024. (230 milijardi EUR ili 68 % ukupnog iznosa) klasificirana je kao ***subvencije koje nisu štetne za okoliš***, a udio ***energetskih subvencija štetnih za okoliš*** procijenjen je na **110 milijardi EUR** (ili 32 % ukupnog iznosa)[16] (Slika 14). Udio energetskih subvencija *koje nisu štetne za okoliš* povećao se 2024. za 10 % u odnosu na 2023. S druge strane, ukupni udio energetskih subvencija štetnih za okoliš smanjio se 2024. za 26 %

[13] Industrijski sektori obuhvaćaju industriju, rudarstvo i građevinarstvo.

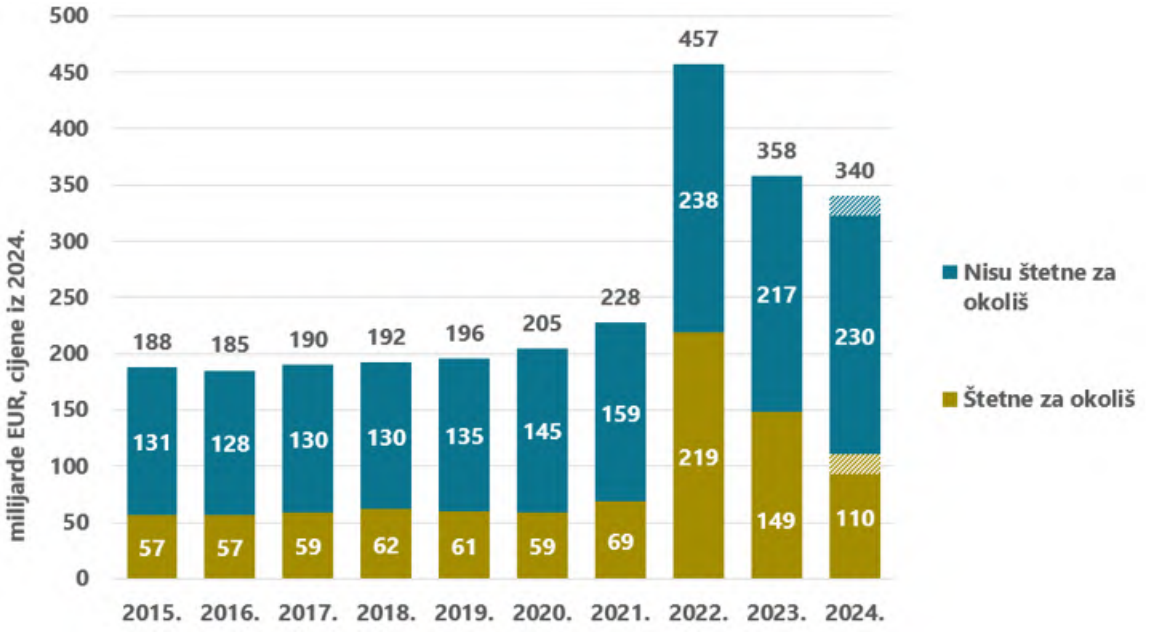
[14] Tercijarni sektor obuhvaća usluge, javni i poslovni sektor.

[15] Izraz „znatno povećani negativni učinci na okoliš" usklađen je s Uredbom o taksonomiji EU-a i prilagođen energetskom sektoru jer se u prvom redu odnosi na dva okolišna cilja te uredbe povezana s klimom, a to su (i) ublažavanje klimatskih promjena i (ii) prilagodba klimatskim promjenama. Popratna studija odnosila se na energetske subvencije iako se smatralo da nije moguće procijeniti utjecaj energetskih subvencija na okoliš za svih šest okolišnih ciljeva jer bi za to bila potrebna procjena za svaki pojedinačni slučaj.

[16] Od toga je iznos od 17 milijardi EUR procijenjen na temelju podataka iz 2023.

u odnosu na 2023., tj. brže od ukupnih energetskih subvencija, koje su se 2024. smanjile za 5 % u odnosu na 2023.

Najveći udio *energetskih subvencija štetnih za okoliš* (81 %, 89 milijardi EUR) dodijeljen je za fosilna goriva, a zatim slijede „sve vrste energije" (15 %)[17], dok je 3 % dodijeljeno za električnu energiju, a manje od 1 % za proizvodnju topline[18].

Slika 14: Energetske subvencije po učinku na okoliš (u milijardama EUR u cijenama iz 2024.)
Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025. NB: procijenjeni podaci za 2024. prikazani su iscrtkano.

Nacionalni planovi za subvencije za fosilna goriva

Vrijednost subvencija za fosilna goriva[19] u 27 država članica EU-a u 2024. dosegnula je 97 milijardi EUR ili 0,5 % BDP-a EU-a. Od tih subvencija 39 % (38 milijardi EUR) ih se planira ukinuti 2025., 8 % (8 milijardi EUR) u razdoblju od 2026. do 2030., a za ostalih 52 % (50 milijardi EUR) još nije utvrđen datum ukidanja ili je taj datum nakon 2030. (Slika 15)[20].

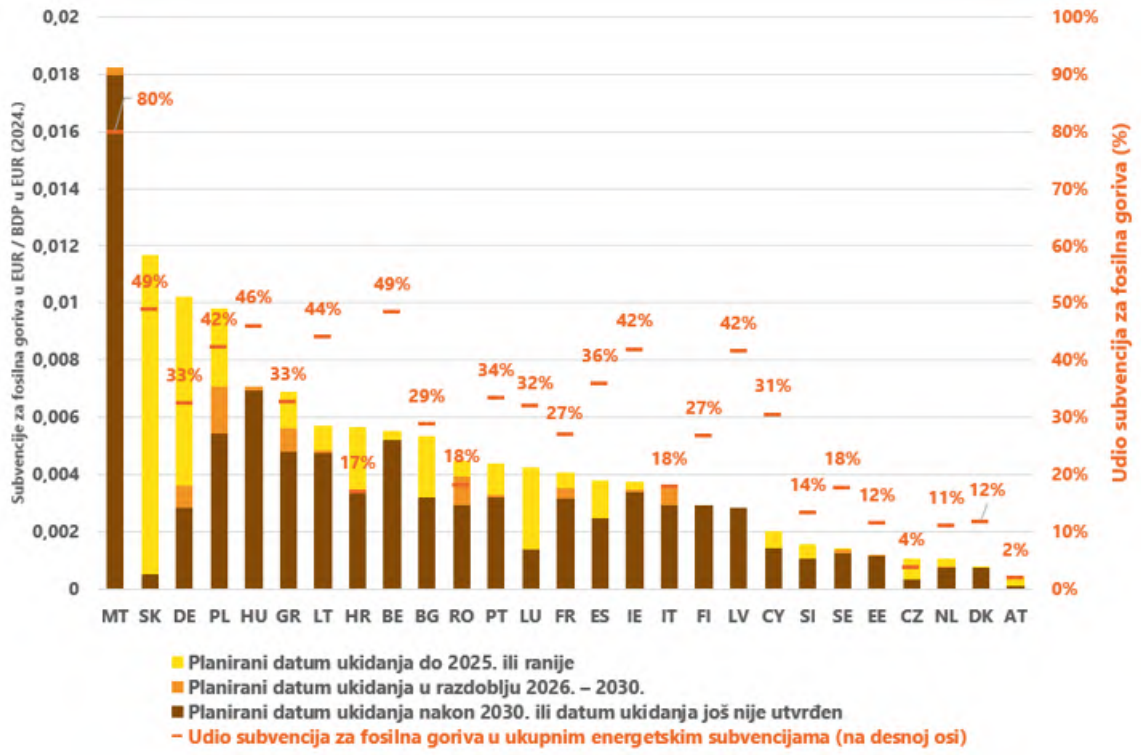
---

17 Za energetske subvencije koje nisu bile usmjerene na određenog nositelja energije (tj. „sve vrste energije"), kako bi se utvrdio udio štetan za okoliš, upotrijebljena je masa fosilnih goriva u kombinaciji izvora energije svake države članice, izraženo kao postotak, na temelju podataka Eurostata za 2022. (iz skupa podataka [nrg_bal_c]).

18 Većina subvencija za električnu energiju ne smatra se štetnima. Iznimka su subvencije koje su jasno povezane s električnom energijom dobivenom iz fosilnih goriva.

19 Uključujući subvencije za koje nisu bili dostupni podaci i čija se vrijednost procjenjuje na 3 milijarde EUR na temelju iznosa iz 2023.

20 Analiza se temelji na prilozima VIII. i XV. nacionalnim energetskim i klimatskim izvješćima o napretku iz 2025. te javno dostupnim ažuriranjima ili najavama.

Slika 15: Ponder subvencija za fosilna goriva prema datumu ukidanja po jedinici BDP-a i udio subvencija za fosilna goriva u ukupnim energetskim subvencijama

Izvor: Enerdata, Trinomics, 2025.

Gotovo sve države članice EU-a namjeravaju postupno napustiti fosilna goriva. Međutim, samo je osam država članica[21] izrazilo namjeru ili izradilo planove za potpuno ukidanje subvencija za fosilna goriva u svojem gospodarstvu[22]. Još uvijek ne postoje konkretni datumi ukidanja, politike i mjere, što potvrđuje Komisijina analiza najnovijih nacionalnih energetskih i klimatskih izvješća o napretku država članica za 2025.[23]

Zaključci

Energetske subvencije, uključujući subvencije za fosilna goriva, umjereno su se smanjile 2024. u odnosu na 2023., ali su znatno niže u odnosu na 2022., kad je energetska kriza dosegla vrhunac. Međutim, i dalje su visoke u usporedbi s povijesnim razinama.

Udio potpora za obnovljive izvore energije u ukupnim subvencijama povećao se, ali je i dalje znatno ispod povijesnog prosjeka, što upućuje na povećanje konkurentnosti obnovljivih izvora energije. Osim toga, dodijeljeno je manje privremenih subvencija za suzbijanje krize iz 2022., a polovina subvencija za fosilna goriva planira se ukinuti 2025. ili do 2030. Subvencije za promet i naftu ponovno su se počele smanjivati 2024. te su se gotovo vratile na razine iz 2021.

---

21 Belgija, Francuska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Njemačka i Portugal.

22 U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2022/2299 države članice dužne su svake dvije godine u nacionalnim energetskim i klimatskim izvješćima o napretku izvijestiti o napretku postignutom u provedbi integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Rok za dostavu nacionalnih energetskih i klimatskih izvješća o napretku bio je 15. ožujka 2025.

23 Ocjena konačnih ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova na razini EU-a – Ostvarenje energetskih i klimatskih ciljeva Unije do 2030., Bruxelles, 27.5.2025., COM(2025) 274 final.

Smanjio se udio energetskih subvencija štetnih za okoliš, a povećao udio energetskih subvencija koje nisu štetne za okoliš.

Unatoč nekim pozitivnim kretanjima subvencije za fosilna goriva i dalje su znatno iznad povijesnog prosjeka[24], a udio neciljanih subvencija također je i dalje visok. Osim toga, subvencije za fosilna goriva namijenjene za potporu potrošnji energije, koje čine većinu subvencija za fosilna goriva, nisu se posebno koristile za rješavanje problema energetskog siromaštva, sigurnost opskrbe ili konkurentnost.

Važno je napomenuti da 2024. nije zabilježen napredak u pogledu nacionalnih planova za postupno ukidanje fosilnih goriva. Broj zemalja koje su se obvezale postupno ukinuti subvencije za fosilna goriva ostao je nepromijenjen u odnosu na 2023. Nisu utvrđeni konkretni konačni datumi ukidanja, politike i mjere čak ni u državama članicama koje su se obvezale postupno ukinuti fosilna goriva. Stoga države članice moraju na tome još mnogo raditi kako bi EU ispunio svoj politički cilj postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva i učinio Europu klimatski neutralnom do 2050.

Reforma, smanjenje i konačno ukidanje subvencija za fosilna goriva prioritet je Europske komisije u skladu s obvezama EU-a u okviru Pariškog sporazuma, Europskog zakona o klimi i Osmog programa djelovanja za okoliš. U mandatnim pismima koja je uputila povjereniku za energetiku i stanovanje te povjereniku za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast predsjednica von der Leyen dala je mandat za izradu okvira za daljnje smanjenje i postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva[25].

Kako je navedeno u komunikaciji AccelerateEU[26], zbog sukoba na Bliskom istoku iz 2026. mogle bi biti potrebne dodatne pravodobne, ciljane i privremene mjere za zaštitu najranjivijih potrošača, ubrzavanje prelaska na čistu energiju i elektrifikaciju te zaštitu konkurentnosti europske industrije. Međutim, kratkoročne mjere pomoći ne smiju utjecati na postizanje dugoročnog cilja postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva[27].

U skladu s tim Komisija do kraja 2026. namjerava donijeti prijedlog za ažuriranje upravljanja energetskom unijom i djelovanjem u području klime, koji će obuhvatiti postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva[28].

---

[24] Prosjek za razdoblje 2015. – 2019., tj. prije pandemije bolesti COVID-19 i agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, koji su na netipičan način utjecali na cijene energije, zbog čega su one bile manje reprezentativne za potrebe analize.

[25] Mandatno pismo Danu Jørgensenu, povjereniku za energetiku i stanovanje; eab354d1-64d2-450f-8ed4-eb3d42661974_en.

[26] COM(2026) 370 final, 22.4.2026.

[27] Vidjeti preporuke u komunikaciji Europski semestar 2025. – proljetni paket, Bruxelles, 4.6.2025., COM(2025) 200 final.

[28] Program rada Europske komisije za 2026., Prilog I., Nove inicijative, inicijativa 8. Program rada Komisije za 2026. – Europska komisija.